

Sygn. akt I USK 69/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania I. T.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie
o podleganie ubezpieczeniom,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 grudnia 2022 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt III AUa 1410/17,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 października 2021 r., III AUa 1410/17, Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie oddalił apelację od wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r., VII U 4480/16, którym Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie oddalił odwołanie od decyzji z dnia 25 października 2016 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Krakowie stwierdzającej, że I.T. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach szczegółowo wskazanych w decyzji, przy czym pierwszy z tych okresów rozpoczynał się od dnia 1 lipca 2009 r. a ostatni 16 kwietnia 2016 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie: 1) art. 16 ust. 1-3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(WE) numer 987/09 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/04 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego; 2) art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) numer 987/09 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/04 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego; 3) art. 13 ust. 3 oraz art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) numer 883/04 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego; 4) art. 6 ust. 1 oraz art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego charakteru zaświadczenia na formularzu A1, związania organu miejsca zamieszkania zainteresowanego stanowiskiem instytucji miejsca świadczenia pracy, w szczególności, jeśli instytucja ta nie przedstawia żadnych dowodów na potwierdzenie sytuacji zainteresowanego, jak również znaczenia decyzji o anulowaniu zaświadczenia A1 i jego skutków.

Mając na uwadze powyższe, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania wykładni przepisów, które jeszcze nie doczekały się sądowej interpretacji albo wywołują wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie

wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd).

Wymagania konstrukcyjne skargi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego między innymi obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy w ramach tzw. przedsądu bada tylko powołane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozstrzygnięcie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, lecz także przy rozpoznawaniu innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący powinien dostrzec zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurystyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Nie istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 kwietnia 2021 r., I USK 214/21, LEX nr 3245418, z 29 kwietnia 2021 r., I USK 128/21, LEX nr 3245435; z dnia 29 kwietnia 2021 r., I USK 99/21, LEX nr 3270192).

Skarżąca określając przesłankę, która w jej ocenie miała uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie sprostала przedstawionym wyżej wymaganiom. Przede wszystkim nie sformułowała zagadnienia prawnego opartego o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń. Wnioskodawczynie przedstawiła jedynie ogólnie problemy, których mogłoby dotyczyć ewentualne zagadnienie prawne, wskazując w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, że są one związane z koniecznością wykładni i zastosowania przepisów art. 16 rozporządzenia numer 987/09 oraz określenia charakteru zaświadczenia A1. Takie sformułowanie przesłanki wynikającej z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie pozwala Sądowi Najwyższemu na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tym bardziej że w świetle okoliczności przyjętych za podstawę wyrokowania w rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że ustalenie ustawodawstwa polskiego w spornym okresie nastąpiło w wyniku wzajemnych uzgodnień (porozumienia) polskiej oraz litewskiej instytucji ubezpieczeniowych, dokonanych w sposób zgodny z procedurą wynikającą z przepisów prawa unijnego. W wyniku tych uzgodnień stwierdzono, że w rozpoznawanej sprawie nie występuje element transgraniczny, bowiem litewska instytucja ubezpieczeniowa zanegowała zatrudnienie wnioskodawczynie w U. i U.1 i podleganie ubezpieczeniom na terenie Litwy.

Podnoszone przez skarżącą problemy stanowią więc polemikę z przyjętymi za podstawę wyroku ustaleniami faktycznymi, którymi Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. pozostaje związany.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak sentencji.

ał

